

Emne nr. 43

## TING TIL LEGEDOM OG VERN MOT SYKDOM

### A) Ringer

1. Har folk brukt ringer på fingrene som vern mot sykdommer, og hva slags sykdommer gjelder i tilfelle dette?
2. Hva slags ringer var det: a) glatte som giftringer, b) av messing, kobber, jern eller edelt metall, c) eller av to slags metall, for eksempel kobber og tinn, d) med noe risset inn på innersiden i ringen for eksempel "giktring", "El. (elektrisk) GIKTRING"?
3. Hvordan fikk en: a) kjennskap til slike ringer (for eksempel gjennom avertissement i aviser og ukeblad, eller av folk som brukte dem), b) hvordan fikk en tak i ringene, ble de kjøpt (hva pris) og hvor, eller ble de lånt?
4. Kjenne De til særlige elektriske ringer og hvordan de ble gjort elektriske?
5. Hadde folk større ringer a) til dels åpne, tvunnet sammen av metalltråder (hvor mange forskjellige metaller?), som de smøyde om benet, om armen eller rundt livet, og hva skulle de hjelpe mot? B) Brukte en slike ringer av ben (hvalrossben)?

### B) Armbånd

6. Hadde folk forskjellige slags kjeder eller bånd rundt armen mot gikt og andre sykdommer (for eksempel satt sammen av kobberperler og benbrikker)?
7. Vær vennlig å beskrive armbånd De kjenner.
8. Skulle det være et bestemt antall perler, brikker osv. i slike kjeder?

### C) Hengesmykker

9. a) Bar en små gjenstander på en snor om halsen mot gikt?  
b) Beskriv hvordan slike ting var, (for eksempel en sinkplate og en kobberplate av samme størrelse og form med fire små huller og et lag filt i mellom, alt sydd sammen gjennom de fire hullene)?  
c) Fans liknende hengesmykker i korsform?  
d) La folk vekt på at stingene som holdt platene sammen, var sydd i kors, eller i en annen bestemt form?

### D) Belter

10. Kjenner en til brede belter av kobber- og sinkplater med filt i mellom, som ble lagt i eddik og siden båret på bare huden mot gikt og andre sykdommer?
11. Hva navn hadde slike belter for eksempel "elektrisk belte", "giktbelte", "styrkebelte" osv.?
12. Beskriv noen belter De har sett eller hørt om.
13. La folk også armbånd eller hengesmykker i eddik, og hvorfor gjorde de det?

### E) Øreringer

14. Har det hendt at øreringer ble brukt av menn? Når sluttet en i tiffelle med det?
15. Vær god å beskrive slike øreringer som De har sett eller hørt om, a) hva slags form hadde de (for eksempel ringer, skiver, med eller uten sten)? b) Hva slags metall var de laget av? c) Hvordan ble øreringer festet, gjennom et hull i øreflippen (hvem stakk hullet), eller ble de klemt fast med en skrue?
16. Hadde de ringer i begge ører eller bare i ett (venstre eller høyre)?

17.Hva slags lidelser ble øreringer brukt mot? Eller skulle de skjerpe synet?

19.Ble det gitt slike grunne når kvinner bar øreringer?

F) Forskjellige ting

20.Hadde folk andre ting på seg for å bli friske eller for å beskytte seg mot sykdom eller ulykke, for eksempel a) rav (som halskjede eller løse stykker i lommen), b) hestekastanjer (kjede eller løse i lommen), c) ”sjønøtter”, d) et stykke rå potet i lommen?

21.Vær vennlig å fortelle om liknende ting som De vet om, og som ikke er nevnt av oss.

22.Har de noe felles navn på slike gjenstander i Deres bygd?